

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
Дар бораи озодии вичдон ва иттиҳодияҳои динӣ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2009, №3, мод.82; Қонуни ҚТ аз 28.06.11с.,
№739)

Бо Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5-уми марти соли 2009, № 1254 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2009, № 3, моддаи 136) қабул гардидааст.

Бо Қарори Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12-уми марти соли 2009, № 615 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2009, № 3, моддаи 124) ҷонибдорӣ гардидааст.

Бо эътироф ва тасдиқи ҳуқуқи ҳар кас ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин, инчунин баробарии ҳама дар назди қонун, новобаста аз муносибат ба дин ва эътиқод,
дар асоси он ки Ҷумҳурии Тоҷикистон давлати дунявӣ аст,
бо арзи эҳтиром ва таҳаммул ба тамоми дину мазҳабҳо,
бо эътирофи нақши махсуси мазҳаби ҳанафии дини ислом дар инкишофи фарҳанги миллий ва ҳаёти маънавии халқи Тоҷикистон,
Қонуни мазкур қабул карда мешавад.

БОБИ 1.
МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Муносибатҳое, ки Қонуни мазкур танзим менамояд

Қонуни мазкур муносибатҳои оид ба ҳуқуқи инсон ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин, муносибатҳои байни давлат ва иттиҳодияҳои динӣ, инчунин вазъи ҳуқуқии иттиҳодияҳои диниро танзим менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи озодии вичдон ва иттиҳодияҳои динӣ

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи озодии вичдон ва иттиҳодияҳои динӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мешавад.

Моддаи 3. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- озодии вичдон – ҳуқуқи ҳар як инсон ва шахрванд барои ихтиёрӣ ва мустақилона муайян намудани муносибати худ ба дин, ба танҳои ва ё ҳамроҳи дигарон пайравӣ кардан ва ё пайравӣ накардан ба ягон дин, ба таври озод интиҳоб кардан ва тағйир додани эътиқоди динӣ, инчунин баён намудан ва паҳн кардани ҳама гуна эътиқоди марбут ба дин ва ҷаҳонбинии атеистӣ;

- озодии пайравӣ ба дин – ҳуқуқи ҳар як инсон ва шахрванд барои озодона ва мустақилона интиҳоб кардани ягон дин ва пайравӣ намудан ба он, иштирок дар ибодати динӣ, адои маросимҳои динӣ ва таълими динӣ;

- иттиҳодияи динӣ – иттиҳоди ихтиёрии пайравони як дин ба мақсади якҷоя анҷом додани ибодат ва маросимҳои динӣ, таълими динӣ, инчунин паҳн намудани эътиқоди динӣ.

Моддаи 4. Ҳуқуқ ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин, аз ҷумла ҳуқуқи ба танҳои ва ё ҳамроҳи дигарон пайравӣ кардан ба ҳар гуна дин ё пайравӣ накардан ба ягон дин, ба таври озод интиҳоб, паҳн намудан ва дигар қардани ҳама гуна эътиқоди динӣ ва эътиқодҳои дигар, инчунин мутобиқи онҳо амал кардан қарор дода мешавад.

2. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳама новобаста аз муносибаташон ба дин ва мансубияти динӣ дар назди қонун баробаранд.

3. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар адои маросимҳои динӣ иштирок карда метавонанд ва барои вайрон қардани қонунгузорӣ дар бораи озодии вичдон ва иттиҳодияҳои динӣ масъуланд.

4. Ҳеҷ кас ӯҳдадор нест, ки дар бораи муносибати худ ба дин маълумот диҳад. Шахс ҳангоми муайян қардани муносибати худ ба дин, ба пайравӣ ё дасткашӣ аз пайравии дин, ба иштирок кардан ё накардан дар ибодати динӣ, дигар расму оин ва маросимҳои динӣ, дар фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ, дар таълими дин маҷбур карда намешавад.

5. Монетаҷавбӣ ба амалӣ гардонидани ҳуқуқ ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин, аз ҷумла бо истифодаи зӯроварӣ нисбат ба шахс, бо таҳқири ҳиссиёти шаҳрвандон вобаста ба муносибати онҳо ба дин, бо тарғиби афзолияти динӣ, бо маҳв намудани молу мулк ё осеб расонидан ба он ё бо таҳдиди анҷом додани чунин амалҳо манъ буда, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарӣ мегардад. Гузаронидани чорабиниҳои оммавӣ ва ҷой додани матну тасвирҳои таҳқируқунандаи ҳиссиёти динии шаҳрвандон дар назди объектҳои мӯътабари динӣ манъ аст.

6. Даъват ба ҳар гуна бартариҳо ва маҳдудиятҳо дар муносибат ба дин ва эътиқод роҳ дода намешавад.

7. Озодии пайравӣ ба дин тавассути қонун барои ҳимояи сохти конституционӣ, тамомияти арзӣ, ҳифзи амният, тартиботи ҷамъиятӣ, саломатӣ ва ахлоқи ҷамъиятӣ, ҳамчунин ҳуқуқ ва озодии дигар шахсон метавонад маҳдуд карда шавад.

8. Барангехтани ҳар гуна кинаву адоват ва низои динӣ, таҳқири ҳиссиёти динӣ ва атеистии шаҳрвандон манъ мебошад.

9. Ба фаъолияти таблиғоти оммавии динӣ танҳо иттиҳодияҳои диние ҳуқуқ доранд, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ба қайд гирифта шудаанд.

10. Айбдор қардани шахс бо сабаби диндорӣ ё бединӣ ва ё тарки дин манъ аст.

11. Иттиҳодияҳои динӣ дар масъалаҳои вобаста ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин ҳуқуқи даҳлат ба ҳаёти шахсии инсон ва шаҳрвандро надоранд.

12. Дар ҳуҷҷатҳои расмӣ ба қайди муносибати шаҳрванд ба дин ва эътиқод роҳ дода намешавад.

13. Ҳеҷ кас наметавонад бо сабаби эътиқоди динии худ аз иҷрои ӯҳдадорихоӣ муқаррарнамудаи қонун даст кашад. Иваз қардани иҷрои як ӯҳдадорӣ ба дигар ӯҳдадорӣ бо сабаби эътиқоди динӣ танҳо дар ҳолатҳои дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда мумкин аст.

14. Падару модар ё шахсони онҳоро ивазқунанда ҳуқуқ доранд, ки фарзандонашонро тибқи муносибати шахсии худ ба дин бо риояи ҳуқуқи кӯдак ба озодии вичдон таълиму тарбия диҳанд.

15. Ҷалб қардани ноболиғон ба фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ, ба ноболиғон додани таълими динӣ бе иҷозати хаттии падару модар ё шахсони онҳоро ивазқунанда манъ аст.

БОБИ 2.

ДАВЛАТ ВА ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНӢ

Моддаи 5. Муносибати давлат ва иттиҳодияҳои динӣ

1. Давлат барои таъмини озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин, риояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони диндор ва иттиҳодияҳои динӣ шароити мусоид фароҳам меорад.

2. Мутобиқи муқаррароти Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳеҷ як мафкураи динӣ ҳамчун мафкураи давлатӣ ва умумихатмӣ эътироф намешавад. Иттиҳодияҳои динӣ аз давлат ҷудо мебошанд ва давлат:

- ба муайян намудани муносибати инсон ва шаҳрванд ба дин ва мансубияти динӣ даҳолат намекунад;
  - ба зиммаи иттиҳодияҳои динӣ иҷрои вазифаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, муассисаҳои давлатӣ ва мақомоти худидоракунии маҳаллиро намегузорад;
  - ба фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қонунҳо пешбинишуда, даҳолат намекунад;
  - хусусияти дунявӣ таҳсилотро дар муассисаҳои таълимии давлатӣ таъмин менамояд;
  - барои пойдории таҳаммул ва эҳтироми байни шаҳрвандони диндору бедин, байни иттиҳодияҳои динии дину мазҳабҳои гуногун, инчунин байни пайравони онҳо мусоидат менамояд, ба зухуроти таассуб ва ифротгарой дар фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ роҳ намедиҳад.
3. Мутобиқи принсипи ҷудои иттиҳодияҳои динӣ аз давлат иттиҳодияи динӣ:
- дар доираи низоми дохилии парастииш ва ғайрипарастииш худ, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолиф намебошанд, фаъолият менамояд, ходимонашро тибқи муқаррароти эътиқоди динии худ интихоб, таъин ва иваз мекунад;
  - вазифаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, муассисаҳои давлатӣ ва мақомоти худидоракунии маҳаллиро иҷро накарда, ба фаъолияти онҳо даҳолат намекунад;
  - дар интихобот ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии маҳалли иштирок наменамояд;
  - дар фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ ва ҳаракатҳои сиёсӣ иштирок накарда, ба онҳо кӯмаки моддӣ ва дигар кӯмакҳо намерасонад.

Моддаи 6. Мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин

Мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин чунин салоҳият дорад:

- сиёсати давлатро оид ба таъмини ҳуқуқ ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин амалӣ менамояд ва муносибати онро бо иттиҳодияҳои динӣ ҳамоҳанг месозад;
- омӯзиш ва таҳлили фаъолияти иттиҳодияҳои динии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунандаро анҷом медиҳад;
- дар доираи салоҳияти худ корҳои иттилоотӣ таълимотӣ анҷом медиҳад;
- оид ба таъмини ҳуқуқи шаҳрвандон ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин корҳои фаҳмондадиҳӣ мебарад;
- барои такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба озодии вичдон ва озодии пайравӣ ба дин пешниҳодҳо таҳия мекунад;
- қайди давлатӣ ва баҳисобгирии иттиҳодияҳои диниро анҷом медиҳад;
- масъалаҳои марбут ба салоҳияташро шарҳу тавзеҳ медиҳад;
- салоҳиятҳои дигареро, ки Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудаанд, амалӣ мекунад.

Моддаи 7. Низоми таҳсилоти давлатӣ ва таълими динӣ

Мутобиқи принсипи ҷудо будани таҳсилоти давлатӣ аз иттиҳодияҳои динӣ таълим дар муассисаҳои давлатии таҳсилоти умумӣ хусусияти дунявӣ дошта, дастрас будани намудҳо ва зинаҳои гуногуни таҳсилот, новобаста аз муносибат ба дин, таъмин карда мешавад ва давлат:

- дар низоми таҳсилоти давлатӣ вазифаи таълим ва тарбияи кӯдаконро аз рӯи интиҳоби динӣ ё атеистии падару модар ё шахсони онҳоро ивазкунанда ба ўҳда намегирад;
- таълими фанҳои диншиносиро, ки хусусияти иттилоотӣ-маърифатӣ дошта, бо анҷом додани ибодат ва расму оинҳои динӣ сураат намегирад, ба барномаҳои таълимии муассисаҳои таълимии давлатӣ дохил карда метавонад.

Моддаи 8. Таҳсилоти динӣ

1. Ҳар кас ба таври ихтиёрӣ ба гирифтани таҳсилоти динӣ дар алоҳидагӣ ва ё ҳамроҳи дигарон ҳуқуқ дорад.

2. Ташкилотҳои динӣ аз рӯи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур тибқи оинномаи худ ба таъсис додани муассисаҳои таълимии динӣ ҳуқуқ доранд.

3. Масҷидҳои ҷомеаи марказӣ ва масҷидҳои ҷомеаи тибқи оинномаи (низомномаи) худ бо роҳи таъсис додани гурӯҳҳои таълимӣ ба омӯзонидани асосҳои дин машғул шуда метавонанд.

4. Таълими динӣ дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур баъди гирифтани иҷозатномаи давлатӣ мумкин аст.

5. Таълими динии кӯдакон аз синни 7 то 18-солагӣ бо ризояти хаттии падару модар ва ё шахсони онҳоро ивазкунанда дар вақтҳои берун аз дарс ва берун аз барномаи таълимии таҳсилоти давлатӣ иҷозат дода мешавад.

6. **Гирифтани таълими динӣ дар хоричи кишвар, аз ҷумла дар мактабҳои олии динии хоричи танҳо баъд аз гирифтани таҳсилоти динӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо розигии хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ва оид ба соҳаи маориф иҷозат дода мешавад.**

7. **Тартиби гирифтани таълими динии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хоричи кишвар аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. (ҚҚТ аз 28.06.11с., №739)**

БОБИ 3. ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНӢ

Моддаи 9. Таъсиси иттиҳодияҳои динӣ

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иттиҳодияҳои динӣ ба таври ихтиёрӣ ва ошкоро таъсис дода мешаванд.

2. Муассисони иттиҳодияҳои динӣ на камтар аз 10 нафар шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон шуда метавонанд, ки дорои эътиқоди динии умумӣ мебошанд ва ба синни 18-солагӣ расидаанд.

Маркази динии ҷумҳуриявӣ ҳамчун шакли махсуси иттиҳодияи динӣ барои ҳалли масъалаҳои умумидиёнатӣ аз ҷониби зиёда аз нисфи ташкилотҳои динии дорои эътиқоди умумӣ таъсис дода мешавад.

3. Шахсони мансабдори давлатӣ ва хизматчиёни давлатӣ, роҳбарон ва аъзои ҳизбҳои сиёсӣ муассис ва корманди иттиҳодияи динӣ шуда наметавонанд.

4. Таъсис додани иттиҳодияҳои динӣ дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти дигари давлатӣ, ташкилоту муассисаҳои давлатӣ, мақомоти худидоракунии маҳаллӣ, муассисаҳои таълимӣ ва қисмҳои ҳарбӣ манъ мебошад.

Моддаи 10. Шаклҳои иттиҳодияҳои динӣ ва вазъи ҳуқуқии онҳо

1. Иттиҳодияҳои динӣ дар шаклҳои ҷамоаи динӣ ва ташкилоти динӣ фаъолият менамоянд.

2. Ҷамоаи динӣ - иттиҳоди ихтиёрӣ ва мустақили шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, бо мақсади яқоя анҷом додани ибодат ва қонеъ гардонидани дигар эҳтиёҷоти динӣ ташкил карда шудааст.

3. Шаклҳои ҷамоаи динӣ – масҷиди ҷомеа, масҷиди панҷвақта, ҷамоатхона, ибодатгоҳ, зиёратгоҳ ва дигар шаклҳои ҷамоа, ки ба қонунгузорӣ мувофиқ нестанд.

4. Ҷамоаи динӣ дар асоси низомномаи худ, ки аз қайди баҳисобгирии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин гузаронида мешавад, бе ташкили шахси ҳуқуқӣ фаъолият менамояд.

5. Хусусият ва ҳудуди фаъолияти ҷамоаи динӣ дар низомномаи он муайян карда мешаванд.

6. Биноҳо ва дигар молу мулкҳои барои фаъолияти ҷамоаи динӣ зарур аз ҷониби ташкилотҳои динӣ ва ё дигар шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ мутобикӣ қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати истифодаи яқоя пешниҳод карда мешаванд.

7. Ташкилоти динӣ - иттиҳоди ихтиёрӣ ва мустақили шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо мақсади яқоя анҷом додани ибодат, таълими динӣ ва паҳн кардани эътиқоди динӣ ташкил карда шудааст.

8. Шаклҳои ташкилоти динӣ – маркази динии ҷумҳуриявӣ, масҷиди ҷомеи марказӣ, ҷамоатхонаи марказӣ, муассисаи таълими динӣ, калисо, куншт ва дигар шаклҳои, ки бо қонунгузорӣ муҳолиф нестанд.

9. Ташкилоти динӣ шахси ҳуқуқӣ буда, дар асоси оинномаи худ, ки бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ба қайд гирифта шудааст, амал мекунад.

10. Ташкилотҳои динӣ вобаста ба ҳудуди фаъолияти худ ба ноҳиявӣ, шаҳрӣ ва ҷумҳуриявӣ тақсим мешаванд.

11. Номи ташкилоти динӣ бояд маълумотро дар бораи эътиқоди динии он дар бар гирад.

12. Иттиҳодияҳои динӣ бояд ҳар сол дар бораи идома додани фаъолияти оинномавии (низомномавии) худ бо зикри маълумот барои ворид кардан ба феҳристи давлатии иттиҳодияҳои динӣ ба мақомоте, ки онро ба қайд гирифтааст, иттилоъ диҳанд. Пешниҳод накардани маълумоти мазкур метавонад асоси боздоштани фаъолияти иттиҳодияи динӣ гардад.

Моддаи 11. Масҷид

1. Масҷид иттиҳоди ихтиёрии мусулмонон бо мақсади анҷом додани намоз ва қонеъ гардонидани дигар эҳтиёҷоти динӣ, инчунин намозгоҳи ҷамъиятии исломӣ бо таъиноти умумидиёнатӣ мебошад.

2. Масҷидҳои ҷомеи марказӣ ҳамчун шакли махсуси иттиҳодияи динӣ барои қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти парастии ва дигар эҳтиёҷоти диёнатии диндорон аз ҷониби масҷидҳои ҷомеъ дар ҳар шаҳро ноҳияи ҷумҳурият яктоӣ таъсис дода мешаванд.

3. Масҷидҳои ҷомеъ дар маҳалҳои таъсис дода мешаванд, ки аз 10 ҳазор то 20 ҳазор нафар аҳоли доранд.

Дар шаҳри Душанбе масҷидҳои ҷомеъ дар маҳалҳои таъсис дода мешаванд, ки аз 30 ҳазор то 50 ҳазор нафар аҳоли доранд.

4. Масҷидҳои панҷвақта дар маҳалҳои таъсис дода мешаванд, ки аз 100 то 1000 нафар аҳоли доранд.

Дар шаҳри Душанбе масҷидҳои панҷвақта дар маҳалҳои таъсис дода мешаванд, ки аз 1000 то 5000 нафар аҳоли доранд.

5. Масҷидҳо дар биноҳои, ки аз ҷониби иттиҳодияҳои динии дахлдор, шаҳрвандон ва ё бо кӯмаки аҳоли сохта шудаанд, дар асоси низомномаи худ фаъолият менамоянд.

6. Имомхатибон ва имомони масҷидҳо дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин интихоб карда мешаванд.

Моддаи 12. Муассисаҳои таълими динӣ

1. Муассисаҳои таълими динӣ шакли махсуси иттиҳодияҳои динӣ буда, дар асоси оинномаи худ, ки аз ҷониби ташкилоти динии дахлдор тасдиқ гардидааст ва аз қайди давлатӣ гузаронида шудааст, ба таълими динӣ машғул шуда метавонанд.

2. Шароит ва низоми таълим дар муассисаҳои таълими динӣ бо мақомоти ваколатдори давлатӣ мувофиқа карда мешаванд.

3. Фаъолияти таълимии муассисаҳои таълими динӣ дар асоси иҷозатнома ба роҳ монда мешавад.

4. Иҷозатномадиҳии фаъолияти таълимии муассисаҳои таълими динӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» сурат мегирад.

5. Шаҳрвандоне, ки дар бахшҳои рӯзонаи муассисаҳои таълими динӣ таҳсил мекунанд, аз ҳуқуқи имтиёзҳои барои донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти давлатӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида бархӯрдор мебошанд.

6. Барнома ва нақшаҳои таълимии муассисаҳои таълими динӣ бояд ба сатҳи ҳамин гуна муассисаи таҳсилоти давлатӣ мувофиқат дошта, ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи маориф муҳолиф набошанд.

БОБИ 4.

БАҚАЙДГИРИИ ДАВЛАТИИ ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНИ

Моддаи 13. Бақайдгирии иттиҳодияҳои динӣ

1. Ташкилотҳои динӣ бо ташкили шахси ҳуқуқӣ ба қайди давлатӣ гирифта шуда, ҷамоаҳои динӣ бе ташкили шахси ҳуқуқӣ аз қайди баҳисобгирӣ мегузаранд.

2. Бақайдгирии давлатии ташкилотҳои диниро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур анҷом медиҳад.

3. Қайди баҳисобгирии ҷамоаҳои диниро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ва мақомоти зертобеи он дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳрҳо ва ноҳияҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур анҷом медиҳанд.

4. Бақайдгирии давлатӣ, азнавбақайдгирӣ ва рад кардани бақайдгирии ташкилотҳои динӣ, инчунин қайди баҳисобгирӣ, азнавбаҳисобгирӣ ва рад кардани қайди баҳисобгирии ҷамоаҳои динӣ бо тартибе, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст, вале дар мӯҳлати на бештар аз як моҳ аз рӯзи пешниҳоди номгуӣ пурраи ҳуҷҷатҳои таъсисии дар ҳамин модда зикршуда ва дар ҳолати зарурати гузаронидани корҳои иловагии санҷишӣ ва ташҳисӣ дар мӯҳлати то се моҳ анҷом дода мешавад.

5. Барои бақайдгирии давлатии ташкилоти динӣ ба мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- ариза дар бораи бақайдгирии давлатӣ;

- оинномаи ташкилоти динӣ;

- протоколи маҷлиси муассисон;

- рӯйхати ҳайати муассисон ва комиссияи тафтишотии ташкилоти динӣ бо нишон додани маълумот дар бораи мансубияти шаҳрвандӣ, ҷои истиқомат ва санаи таваллуд;

- маълумотнома аз мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар бораи мавҷуд будани пайравони ташкилоти динӣ дар ҳудуди фаъолияти он дар давоми на камтар аз 5 соли охир;

- маълумот дар бораи асосҳои таълимоти динӣ ва амалияи мувофиқи он, аз ҷумла дар бораи таърихи пайдоиши дин ва ташкилоти динӣ, дар бораи шакл ва тарзҳои фаъолияти он, дар бораи муносибати он ба таҳсилот, оила ва никоҳ, хусусиятҳои муносибат ба саломатии пайравони худ;

- ҳуҷҷати пардохти бочӣ давлатӣ;

- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи маҳалли ҷойгиршавии (суроғи ҳуқуқии) ташкилоти динии таъсисшаванда.

6. Барои қайди баҳисобгирии ҷамоаҳои динӣ ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- ариза дар бораи қайди баҳисобгирӣ;

- низомномаи ҷамоаи динӣ;

- протоколи маҷлиси муассисон;

- рӯйхати ҳайати муассисони ҷамоаи динӣ бо нишон додани маълумот дар бораи мансубияти шаҳрвандӣ, ҷои истиқомат, санаи таваллуд;

- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи маҳалли ҷойгиршавии (суроғи ҳуқуқии) ҷамоаи динӣ.

7. Тағйири иловаҳо ба оинномаи (низомномаи) иттиҳодияҳои динӣ тибқи тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи ҳамин модда ба қайди давлатӣ гирифта мешаванд ва аз вақти чунин бақайдгирӣ эътибори ҳуқуқӣ пайдо мекунад.

8. Барои бақайдгирии ташкилоти динӣ, инчунин барои ворид намудани тағйирот ва иловаҳо ба оинномаи он мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бочӣ давлатӣ» бочӣ давлатӣ ситонида мешавад.

9. Ташкилоти динӣ аз лаҳзаи бақайдгирии давлатӣ ва гирифтани шаҳодатнома мақоми шахси ҳуқуқиро пайдо мекунад. Ҷамоаи динӣ баъди қайди баҳисобгирӣ ва гирифтани маълумотнома фаъолияти худро бе ташкили шахси ҳуқуқӣ тибқи низомнома ба роҳ мемонад.

Моддаи 14. Рад кардани бақайдгирии иттиҳодияҳои динӣ

1. Бақайдгирии давлатӣ ё қайди баҳисобгирии иттиҳодияи динӣ дар асосҳои зерин рад карда мешавад:

- агар оинномаи (низомномаи) иттиҳодияи динӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон

муҳолифат кунад ва ё мазмунан хусусиятҳои эътиқоди динии иттиҳодияи диниро пурра дарҷ нанамояд;

- агар ҳуҷҷатҳои таъсисӣ пурра пешниҳод нашуда бошанд;
- агар дар ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда маълумоти нодуруст мавҷуд бошад;
- агар номи иттиҳодияи динӣ ахлоқ, ҳиссиёти миллӣ ва динии шаҳрвандонро таҳқир намояд;
- дигар ҳолатҳое, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардааст.

2. Дар бораи рад кардани бақайдгирии иттиҳодияҳои динӣ ба суд шикоят кардан мумкин аст.

Моддаи 15. Оинномаи (низомномаи) иттиҳодияҳои динӣ

1. Ташкилотҳои динӣ дар асоси оиннома ва ҷамоаҳои динӣ дар асоси низомномаи аз ҷониби муассисони онҳо тасдиқшуда фаъолият мекунанд.

2. Оинномаи (низомномаи) иттиҳодияҳои динӣ бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- ном, маҳалли ҷойгиршавӣ ва шакли иттиҳодияи динӣ, эътиқоди динӣ ва дар ҳолати мансубият ба ташкилоти динии дахлдор – номи он;

- мақсад ва вазифаҳо, ҳуқуқ ва ўҳдадорихо, ҳудуд ва шаклҳои асосии фаъолият;

- тартиби таъсис, азнавташкилдихӣ ва қатъ гардидани фаъолият;

- сохтори иттиҳодияи динӣ, мақомоти роҳбарикунанда ва назоративу тафтишотӣ, тартиби ташкил додан ва ваколати онҳо;

- тартиби ворид намудани таъйиру иловаҳо ба оиннома (низомнома);

- сарчашмаҳои ташаккули маблағ ва дигар молу мулк;

- тартиби ихтиёрдорӣ кардани молу мулк дар ҳолати қатъ гардидани фаъолият;

- тасвири рамзии ташкилоти динӣ дар сурати вучуд доштани он.

3. Дар оиннома (низомнома) дигар муқаррароти марбут ба хусусиятҳои фаъолияти иттиҳодияи динӣ, ки ҳилофи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошанд, пешбинӣ шуда метавонанд.

Моддаи 16. Феҳристи давлатии иттиҳодияҳои динӣ

1. Феҳристи давлатии иттиҳодияҳои динӣ маҷмӯи маълумот дар бораи иттиҳодияҳои динӣ мебошад. Шакли феҳристро мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин тасдиқ менамояд.

2. Ба феҳристи давлатии иттиҳодияҳои динӣ ворид карда мешаванд:

- номи иттиҳодияи динӣ;

- эътиқоди динӣ;

- суроғаи ҳуқуқӣ, маҳалли ҷойгиршавӣ;

- шакли иттиҳодияи динӣ;

- маълумот дар бораи намуди фаъолияти иҷозатдодашуда;

- рақам ва санаи шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатии ташкилоти динӣ;

- рақам ва санаи маълумотнома дар бораи қайди баҳисобгирии ҷамоаи динӣ;

- маълумот дар бораи азнавбақайдгирии иттиҳодияи динӣ;

- маълумот дар бораи фаъолияти ҳарсолаи иттиҳодияи динӣ;

- маълумот дар бораи ҷараёни азнавташкилдихӣ ё барҳамдиҳии иттиҳодияи динӣ.

Моддаи 17. Ташҳиси давлатии диншиносӣ

1. Ташҳиси давлатии диншиносӣ аз ҷониби мақомоти давлатии ваколатдор бо мақсади муайян намудани хусусиятҳои эътиқоди динии иттиҳодияҳои динӣ, дурустии маълумот оид ба таълимоти динӣ ва амалияи парастии онҳо, инчунин таҳлили мўҳтавои адабиёт ва маводи таъиноти динӣ гузаронида мешавад.

2. Ташҳиси давлатии диншиносӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Тартиби гузаронидани ташҳиси давлатии диншиносиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

ҲУҚУҚ ВА ЎҲДАДОРИҲОИ ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНӢ

Моддаи 18. Ҳуқуқҳои иттиҳодияҳои динӣ

1. Иттиҳодияҳои динӣ мутобиқи меъёрҳои қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ва меъёрҳои дохилии онҳо, ки бо қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон мухалиф нестанд, фаъолият менамоянд.
2. Барои амалӣ намудани мақсадҳои худ иттиҳодияҳои динӣ ҳуқуқ доранд:
  - дар бораи фаъолияти худ озодона маълумот паҳн намоянд;
  - ҳуқуқҳои худро дар суд ва дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ намояндагӣ ва ҳимоя намоянд;
  - оид ба масъалаҳои марбут ба манфиатҳои динии шаҳрвандон ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ тақлифҳо пешниҳод намоянд;
  - тибқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти хоҷагидорӣ ва истеҳсоли машғул шаванд;
  - дигар ҳуқуқҳои дар Қонуни мазкур ва дигар қонунҳои Чумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо амалӣ намоянд.

Моддаи 19. Ўҳдадориҳои иттиҳодияҳои динӣ

Иттиҳодияҳои динӣ ўҳдадоранд:

- Конституцияи (Сарқонуни) Чумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон эътироф намудааст ва ба соҳаи фаъолияти онҳо дахл доранд, инчунин муқаррароти оиннома (низомнома) ва дигар ҳуҷжатҳои дохилии фаъолияти худро риоя намоянд;
- бо дархости мақоми ваколатдори давлатии дахлдор маълумот пешниҳод кунанд;
- ба ҳузур доштани намояндагони мақомоти ваколатдори давлатӣ дар чорабиниҳои иттиҳодияҳои динӣ монеъ нагарданд.

Моддаи 20. Расму оин ва маросимҳои динӣ

1. Расму оин ва маросимҳои динӣ дар доираи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешаванд.
2. Иттиҳодияҳои динӣ бино ва иншооти парастииш, инчунин ҷову объектҳои махсусро барои анҷом додани ибодат ва қонеъ гардонидани дигар эҳтиёҷоти динӣ сохта ва нигоҳдорӣ карда метавонанд.
3. Ибодат, расму оин ва маросимҳои динӣ дар ибодатгоҳҳо ва замини ба онҳо мутааллиқ, дар зиёратгоҳҳо, дар қабристонҳо - вобаста аз хусусиятҳои эҳтиқоди динӣ, инчунин дар манзилҳо ва хонаҳои шаҳрвандон анҷом дода мешаванд.
4. Иттиҳодияҳои динӣ барои анҷом додани ибодат, расму оин ва маросимҳои динӣ ба шаҳрвандоне, ки дар беморхонаҳо, осоишгоҳҳо, хонаҳои пиронсолон ва маъҷубон, ҷойҳои ҳабси пешақӣ ва маҳрумӣ аз озодӣ мебошанд, тибқи тартиботи дар онҳо муқарраршуда бо пешниҳод муроҷиат карда метавонанд.
5. Дар дигар ҳолатҳо ибодати оммавӣ, адои расму оин ва маросимҳои динӣ тибқи тартиби гузаронидани маҷлисҳо, гирдиҳамоиҳо, намоишҳо ва роҳпаймоиҳои осоишта, ки қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, анҷом дода мешаванд.

Моддаи 21. Ҳуқуқи шаҳрвандон ба адои ҳаҷ ва умра

1. Шаҳрвандони Чумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи адои ҳаҷ ва умраро доранд.
2. Тартиби сафари шаҳрвандон барои адои ҳаҷ ва умраро Ҳуқумати Чумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 22. Адабиёти динӣ ва ашъи таъиноти динӣ

1. Шаҳрвандон ва иттиҳодияҳои динӣ ҳуқуқ доранд, ки адабиёти динӣ ва дигар ашъу маводи таъиноти динӣ дастрас намоянд ва истифода баранд.

2. Ташкилотҳои динӣ ҳуқуқ доранд, ки ба миқдори мувофиқ адабиёти динӣ, ашёи таъиноти динӣ ва дигар маводҳои иттилоотии дорои мазмуни диниро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол, содир, ворид ва паҳн намоянд.

3. Истеҳсол, содир, ворид, фурӯш ва паҳн намудани адабиёти динӣ, инчунин дигар ашё ва маводи дорои таъиноти динӣ танҳо баъди гирифтани хулосаи ташхиси давлатии диншиносӣ анҷом дода мешавад.

4. Танҳо ташкилотҳои динӣ ҳуқуқ доранд, ки корхонаҳои таъб ва нашри адабиёти динӣ, истеҳсоли ашёи маводи таъиноти динӣ таъсис диҳанд.

5. Адабиёти динӣ ва маводи таъиноти диние, ки ташкилоти динӣ ба таъб мерасонад ва истеҳсол мекунад, бояд тамғаи махсус бо номи пурраи ташкилоти динии мазкурро дошта бошанд.

Моддаи 23. Фаъолияти хайриявӣ ва фарҳангиву маърифатии иттиҳодияҳои динӣ

1. Иттиҳодияҳои динӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти хайриявӣ машғул шуда метавонанд.

2. Ташкилотҳои динӣ бо мақсади татбиқи ҳадафҳо ва вазифаҳои оинномавии худ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ ва воситаҳои ахбори омма таъсис дода метавонанд.

3. Фаъолияти таблиғотӣ ва маърифатии иттиҳодияҳои динӣ дар муассисаҳои давлатии томактабиву мактабӣ, инчунин дар манзилу хонаҳои шаҳрвандон манъ аст.

4. Давлат ба фаъолияти хайриявии иттиҳодияҳои динӣ ва татбиқи барномаву чорабиниҳои барои аҳли ҷомеа муҳими фарҳангиву маърифатии онҳо мусоидат менамояд.

Моддаи 24. Робитаҳои байналмилалӣ ташкилотҳои динӣ

Ташкилотҳои динӣ дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин бо ташкилотҳои мушобеҳи хориҷӣ ҳамкории байналмилалӣ динӣ дошта метавонанд.

БОБИ 6.

МОЛИКИЯТИ ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНИӢ ВА ФАӢОЛИЯТИ МЕӢНАТИӢ ДАР ОНӢО

Моддаи 25. Моликияти иттиҳодияҳои динӣ

Иттиҳодияҳои динӣ тибқи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои моликият буда, аз ҳуқуқи соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдорӣ қардани молу мулк ва дигар ашёе, ки барои фаъолияти онҳо зарур аст, бархӯрдор мебошанд.

Моддаи 26. Истифодаи молу мулке, ки моликияти давлат, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шаҳрвандон мебошад

1. Иттиҳодияҳои динӣ барои эҳтиёҷоти худ биноҳо ва моликиятро истифода бурда метавонанд, ки дар асоси қарордод мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шаҳрвандон ба онҳо додаанд.

2. Мақомоти маҳаллӣ ва марказии ҳокимияти давлатӣ ибодатгоҳҳо ва дигар молу мулкero, ки моликияти давлат мебошанд, барои истифодаи ройгон аз рӯи таъинот ба иттиҳодияҳои динӣ супорида метавонанд.

3. Ба иттиҳодияҳои динӣ барои истифода мувофиқи таъиноташон супоридани иншоот ва ашёе, ки ёдгориҳои таърихӣ ва фарҳангӣ мебошанд, тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

4. Иттиҳодияҳои динӣ аз рӯи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон заминро барои эҳтиёҷоти худ истифода бурда метавонанд.

Моддаи 27. Фаъолияти истеҳсоли ва хоҷагидорӣ ташкилотҳои динӣ

1. Ташкилотҳои динӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти истеҳсоли ва хоҷагидорӣ машғул шуда метавонанд.

2. Даромад аз фаъолияти истеҳсоли ва дигар даромадҳои ташкилотҳои динӣ тибқи Кодекси андозаи Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мегарданд.

Моддаи 28. Ихтиёрдории молу мулки иттиҳодияҳои диние, ки фаъолияти худро қатъ кардаанд

1. Ҳангоми қатъ гаштани фаъолияти иттиҳодияи динӣ ихтиёрдории молу мулке, ки моликияти он мебошад, тибқи қонунгузорӣ ва оинномаи (низомномаи) он анҷом дода мешавад.
2. Аз молу мулки марбут ба ибодат, ки ба иттиҳодияҳои динӣ тааллуқ дорад, аз рӯи даъвои қарздиҳандагон ситонидан анҷом дода намешавад.
3. Дар ҳолати набудани ворисони қонунӣ молу мулки иттиҳодияҳои динӣ ба ихтиёрдории давлат мегузарад.

Моддаи 29. Фаъолияти меҳнатӣ ва ҳуқуқҳои меҳнатии шахрвандон дар иттиҳодияҳои динӣ

1. Иттиҳодияҳои динӣ шахрвандонро ба қор қабул карда метавонанд. Дар қарордоди меҳнатие, ки байни иттиҳодияи динӣ ва қорманд ба таври хаттӣ баста мешавад, шароити меҳнат, ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои мутақобила зикр мегарданд.
2. Нисбат ба шахрвандоне, ки дар иттиҳодияҳои динӣ қор мекунанд, қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат, ҳифзи иҷтимоӣ, андоз ва суғурта татбиқ мегардад.

БОБИ 7.

НАЗОРАТИ ФАЪОЛИЯТИ ИТТИҲОДИЯҲОИ ДИНӢ

Моддаи 30. Назорат ба фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ

1. Назорати умумии иҷрои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи озодии виҷдон ва иттиҳодияҳои динӣ аз ҷониби мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.
2. Назорати бевоситаи риояи қонунгузорӣ ва муқаррароти оинномаи (низомномаи) иттиҳодияҳои диниро дар мавриди ҳадафҳо ва тартиби фаъолияти онҳо мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин анҷом медиҳад.
3. Мақомоти андоз ба сарчашмаҳои даромади иттиҳодияҳои динӣ, андози маблағҳои бадастовардаи онҳо ва пардохти андозҳо мувофиқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат мекунад.
4. Назорат ва тафтиши аз тарафи иттиҳодияҳои динӣ риоя ва иҷро шудани меъёрҳо ва стандартҳои мавҷудаи экологӣ, сўхторнишонӣ, санитарии эпидемиологӣ ва дигарҳоро тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоти дахлдори ваколатдори давлатӣ амалӣ менамоянд.

Моддаи 31. Боздоштани фаъолияти иттиҳодияҳои динӣ

1. Ҳангоми ошкор шудани ҳолатҳои аз тарафи иттиҳодияҳои динӣ вайрон кардани қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз ҷониби онҳо содир шудани амалҳои, ки ба мақсадҳои оинномавиашон (низомномавиашон) муҳолифат мекунанд, мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ба иттиҳодияи динӣ огоҳинома мефиристад ва мўҳлати бартараф намудани онҳоро муқаррар менамояд.
2. Дар сурати аз тарафи иттиҳодияҳои динӣ риоя нагардидани меъёрҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё аз ҷониби онҳо содир шудани амалҳои муҳолифи мақсадҳои оинномавиашон (низомномавиашон) Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё прокурорҳои тобеи он ба иттиҳодияи динӣ дар бораи бетаъхир бартараф намудани ҳуқуқвайронкунӣ амри хаттӣ ва ба мақомоти бақайдгирандаи онҳо огоҳинома фиристода, мўҳлати бартараф намудани онҳоро муқаррар менамояд.
3. Агар дар мўҳлати муайяншуда ҳуқуқвайронкуниҳое, ки асоси қабули амри хаттӣ ё огоҳинома гаштаанд, бартараф карда нашаванд, мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ҳуқуқ дорад фаъолияти иттиҳодияи диниро то се моҳ боздорад.
4. Агар дар давоми мўҳлати муқарраршудаи боздошти фаъолияти иттиҳодияи динӣ ҳуқуқвайронкуниҳое, ки асоси боздошти фаъолияти он гардидаанд, бартараф карда шаванд, бо

қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин иттиҳодияи динӣ фаъолияти худро давом медиҳад.

5. Тартиби боздошти фаъолияти иттиҳодияи диниро дар сурати қорӣ гардидани вазъияти фавқуллода қонун муайян менамояд.

6. Дар сурати боздоштани фаъолияти иттиҳодияи динӣ ҳуқуқи он ҳамчун муассиси воситаҳои ахбори омма боздошта мешавад; вай ҳуқуқ надорад маҷлисҳо, гирдиҳамоиҳо, намоишҳо, роҳпаймоиҳо ва дигар чорабиниҳои оммавӣ ташкил намояд ва гузаронад, амонатҳои бонкиро истифода барад, ба истиснои ҳисобу китобҳо оид ба фаъолияти хоҷагӣ ва шартномаҳои меҳнатӣ, ҷуброни зараре, ки бо амали ӯ расонида шудааст, пардохти андозҳо, бочҳо ва ҷаримаҳо.

Моддаи 32. Барҳам додани иттиҳодияи динӣ ва манъ кардани фаъолияти он

1. Иттиҳодияи динӣ тибқи оинномаи (низомномаи) худ ва ё бо қарори суд барҳам дода мешавад.

2. Иттиҳодияи динӣ бо асосҳои зерин барҳам дода ва фаъолияти он манъ карда мешавад:

- риоя накардани ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд;

- Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя накардан, инчунин аз тарафи иттиҳодияи динӣ анҷом додани фаъолияти, ки ба мақсадҳои оинномавии (низомномавии) он муҳолиф аст;

- аз ҷониби иттиҳодияи динӣ бартараф накардани кирдорҳои, ки дар амри хаттии прокурор ё қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин нишон дода шудаанд.

3. Прокурор ё мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба дин ҳуқуқ доранд, ки барои барҳам додани ташкилоти динӣ ва ё манъ кардани фаъолияти ҷамоаҳои динӣ ба суд муроҷиат намоянд.

4. Агар суд аризаро дар бораи барҳам додани иттиҳодияи динӣ ё манъ кардани фаъолияти он қонун нагардонад, иттиҳодияи динӣ баъди эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳалномаи суд фаъолиятро давом медиҳад.

5. Барҳам додани иттиҳодияи динӣ бо ҳалномаи суд чунин маъно дорад, ки фаъолияти иттиҳодияи динӣ, сарфи назар аз он ки ба қайд гирифта шудааст, манъ карда мешавад. Иттиҳодияи динии барҳамдодашуда бо номи дигар сабт шуда наметавонад.

БОБИ 8. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 33. Бақайдгирии давлатии ташкилотҳои диние, ки то мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур таъсис ёфтаанд

1. Муқаррароти Қонуни мазкур дар бораи бақайдгирии давлатии иттиҳодияҳои динӣ, ба истиснои меъёрҳои муқарраркардаи қисмҳои 3 ва 4 моддаи 11 Қонуни мазкур дар бораи бақайдгирии давлатии иттиҳодияҳои динӣ, нисбати ташкилотҳои диние низ татбиқ мегардад, ки то мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур таъсис дода шудаанд.

2. Оиннома (низомнома) ва дигар ҳуҷжатҳои таъсисии ташкилотҳои диние, ки то мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур таъсис гардидаанд, бояд ба талаботи Қонуни мазкур мутобиқ карда шаванд. То ба талаботи Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани оиннома (низомнома) ва дигар ҳуҷжатҳои таъсисӣ танҳо ҳамон қисмати онҳо амал мекунад, ки ба Қонуни мазкур муҳолифат надиҳад.

3. Ташкилотҳои диние, ки то мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур таъсис дода шудаанд, на дертар аз 1 январи соли 2010 бо озод кардан аз пардохти бочи давлатӣ аз нав ба қайд гирифта мешаванд.

4. Ташкилотҳои диние, ки дар мӯҳлати муқарраркардаи ҳамин модда ба таври расмӣ аз нав ба қайд гирифта нашудаанд, мақоми шахси ҳуқуқиро гум мекунанд ва бо қарори мақомоти бақайдгиранда шаҳодатнома дар бораи сабти номи онҳо беэътибор доништа мешавад.

Моддаи 34. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур бо тартиби муқарраркардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 35. Аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи дин ва ташкилотҳои динӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 декабри соли 1990 «Дар бораи дин ва ташкилотҳои динӣ» (Ведомостҳои Совети Олии РСС Тоҷикистон, с. 1990, № 24, мод. 418; Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1991, № 22, мод. 297; с. 1992, № 12, мод. 203; с. 1994, № 23-24, мод. 452; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1997, № 9, мод. 117, № 23-24, мод. 333; с. 1999, № 9, мод. 232; с. 2001, № 4, мод. 155) аз эътибор соқит дониства шавад.

Моддаи 36. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ он мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ РАҲМОН

**ш. Душанбе,
26 марти соли 2009,
№ 489**